

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 44zzza ustawy o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 357).

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw stanowi wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 września 2013 r. (sygn. akt K 35/12), w którym Trybunał stwierdził niezgodność art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy, dotyczącego upoważnienia dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do uregulowania w drodze rozporządzenia warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów zewnętrznych z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP. Zasadniczym powodem rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego był brak wymaganych ww. przepisem Konstytucji wytycznych co do treści aktu wykonawczego w art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że istota zagadnień związanych z konstytucyjnym prawem do nauki – a taka jest w ocenie Trybunału materia wymieniona w kwestionowanym upoważnieniu – powinna zostać określona bezpośrednio w ustawie, a kwestie, które mają być regulowane w rozporządzeniu, wymagają szczegółowych wytycznych dotyczących treści aktu wykonawczego.

W wykonaniu tego wyroku, w ustawie dodany został rozdział 3b, w którym określone zostały ogólne zasady przeprowadzania egzaminów zewnętrznych: sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w tym upoważnienia dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do uregulowania w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego;
- 2) szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje z zawodzie.

Niniejszy projekt rozporządzenia dotyczy szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego.

Projekt rozporządzenia nie wnosi zasadniczych zmian do sposobu i warunków przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).

Zmiany wprowadzone do projektu rozporządzenia w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów dotyczą:

- terminów, w których dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego nauczyciel informuje na piśmie rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia (słuchacza) o sposobach dostosowania warunków i form przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego do jego potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych (§ 46 projektu) – dotychczas kwestie te określane były w corocznie ogłaszanych przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej *Procedurach organizowania i przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów*,
- wysokości opłaty za egzamin maturalny (§ 44 projektu), wnoszonej przez absolwentów przystępujących do egzaminu maturalnego w przypadkach, o których mowa w art. 44zzq ust. 1 ustawy – proponuje się, aby opłata za egzamin maturalny wynosiła 1,6% minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym (co w 2015 r. stanowiłoby kwotę 49,74 zł); terminu i sposobu składania dowodu wniesienia opłaty oraz terminu i sposobu złożenia wniosku o zwolnienie z opłaty,
- składu zespołów nadzorujących przebieg sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego – co najmniej 2 nauczycieli, zamiast co najmniej 3,
- możliwości zastąpienia jednego z nauczycieli wchodzących w skład zespołu nadzorującego nauczycielem wspomagającym lub specjalistą, o których mowa w art. 44zrz ust. 10 pkt 6 ustawy,
- rezygnacji z wyłączenia dotyczącego braku możliwości powołania w skład zespołu nadzorującego wychowawcy zdających w przypadku sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego,
- rezygnacji z wyłączenia dotyczącego braku możliwości powołania w skład zespołu nadzorującego nauczycieli uczących przedmiotów, z których przeprowadzany jest sprawdzian,
- liczebności uczniów przystępujących do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w danej sali, w przypadku której konieczne jest zwiększenie liczby członków zespołu nadzorującego – więcej niż 25 uczniów,
- składu zespołu nadzorującego przebieg egzaminu maturalnego – co najmniej 2 nauczycieli, zamiast co najmniej 3,
- składu zespołu nadzorującego w przypadku części trzeciej egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego, części pierwszej egzaminu gimnazjalnego obejmującej wiadomości i umiejętności z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie lub części drugiej egzaminu gimnazjalnego przeprowadzanych w języku danej mniejszości narodowej, języku danej mniejszości etnicznej lub języku regionalnym, jak również części ustnej lub części pisemnej egzaminu maturalnego z danego języka obcego nowożytnego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego – w uzasadnionych przypadkach, wynikających z konieczności dostosowania warunków przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych zdającego w skład zespołu nadzorującego

będzie mógł wchodzić również nauczyciel tego języka, z którego jest przeprowadzany egzamin w danej sali egzaminacyjnej,

- obecności innego członka zespołu egzaminacyjnego przy odbiorze przesyłek zawierających materiały egzaminacyjne – zaproponowano, aby obecność ta była fakultatywna, a nie obligatoryjna jak obecnie,
- możliwości powierzenia przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej zespołowi egzaminacyjnemu powołanemu w danej szkole przeprowadzenie części ustnej lub nadzorowanie przebiegu części pisemnej egzaminu maturalnego także dla absolwentów innej szkoły lub szkół, w szczególności szkoły lub szkół, które uległy likwidacji lub przekształceniu, oraz dla osób, które uzyskały świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego na podstawie egzaminów eksternistycznych. Każdego roku dyrektorzy okręgowych komisji egzaminacyjnych są zobowiązani zapewnić możliwość przystąpienia do egzaminu maturalnego tym zdającym. Są oni kierowani do szkół, które organizują egzamin maturalny (część ustną lub pisemną z danego przedmiotu). Zmiana w tym zakresie polega na ograniczeniu, do szczególnych przypadków, możliwości odmowy przeprowadzenia części ustnej lub części pisemnej egzaminu maturalnego dla tych zdających.

Ww. zmiany ułatwią dyrektorom szkół organizację sprawdzianu i egzaminów, w szczególności powoływanie zespołów nadzorujących ich przebieg, a także umożliwią dyrektorom okręgowych komisji egzaminacyjnych zapewnienie zdającym miejsca, w którym mogą przystąpić do egzaminu maturalnego.

Ponadto, w celu zapewnienia właściwej organizacji sprawdzianu i egzaminów w projekcie (§ 5 i § 28) zaproponowano, aby o przydziale miejsca na sali egzaminacyjnej decydowało losowanie – uczniowie (słuchacze) i zdający będą losowali numery stolików. Odstąpienie od tej zasady będzie możliwe w przypadku uczniów (słuchaczy) i zdających, którzy przystępują do sprawdzianu lub egzaminów w warunkach lub w formie dostosowanej do ich potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych. Takie rozwiązanie jest obecnie stosowane w praktyce przez wiele szkół.

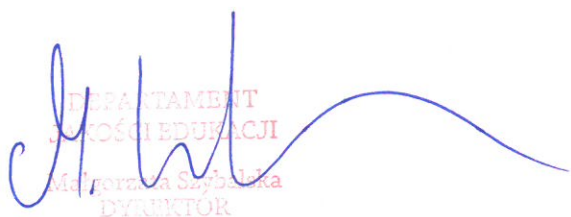
W celu uporządkowania kwestii dotyczącej przechowywania materiałów egzaminacyjnych, dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, w informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów, określi jakie materiały egzaminacyjne będą stanowiły prace egzaminacyjne, które po sprawdzeniu i ocenieniu będą przechowywane przez okręgowe komisje egzaminacyjne przez okres 6 miesięcy ze względu na prawo ucznia (słuchacza) i absolwenta do wglądu do jego sprawdzonej i ocenionej pracy egzaminacyjnej. Przechowywaniu przez ten okres będą podlegały materiały egzaminacyjne z odpowiedziami lub rozwiązaniami zadań uczniów (słuchaczy) i zdających.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2015 r. ze względu na fakt, iż jest aktem wykonawczym do rozdziału 3b ustawy w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 357), który będzie stosowany od roku szkolnego 2015/2016.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

DEPARTAMENT
WIOSNOŚCI EDUKACJI
Małgorzata Szybańska
DYREKTOR